

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і дизайну
імені Михайла Бойчука

Факультет дизайну
Кафедра графічного дизайну

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК 10 КОЛЬОРОЗНАВСТВО

рівень вищої освіти перший БАКАЛАВРСЬКИЙ
(перший (бакалаврський)/другий (магістерський))
галузь знань 02 Культура і мистецтво
(шифр і назва)
освітня програма Графічний дизайн
(назва)
спеціальність 022 «Дизайн»
(шифр і назва)
тип дисципліни Обов'язкова
(обов'язкова/за вибором)
мова викладання українська

(українська/англійська)

ПОГОДЖЕНО

Керівник групи забезпечення освітньо-професійної програми

Гальчинська О.С.
(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО

Протокол засідання кафедри «Графічного дизайну»

27.08 2024 р. № 1
Завідувач кафедри

Коваль Л.М.
(підпис, ініціали, прізвище)

Робоча програма навчальної дисципліни «КОЛЬОРОЗНАВСТВО» для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «БАКАЛАВР» за спеціальністю 022 «Дизайн». КДАДПМД імені М. Бойчука, 2024. 25 с.

Розробник: Починок Петро Сергійович, старший викладач кафедри графічного дизайну КДАДПМД ім. М. Бойчука

Робочу програму перевірено

Декан факультету _____

(підпис)

Малік Т.В.

(ініціали, прізвище)

_28.08.2024

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні науково-методичної ради факультету дизайну

Протокол засідання НМР факультету _28.08.2024_ № 1

Голова НМР факультету _____

(підпис)

Коваль Л.М.

(ініціали, прізвище)

© Починок П. С.
Старший викладач кафедри ГД,
КДАДПМД ім. М. Бойчука,
м. Київ, 2024 рік
© КДАДПМД, 2024

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»	Обов'язкова	
Електронна адреса	Спеціальність (освітня програма): <u>022 «Дизайн»</u> <u>ОП «Графічний дизайн»</u>	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120		1-й	
	Семестр		
	1-й		
	Лекції		
	-		
	Практичні		
	60 год.		
	Самостійна робота		
	60 год.		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 год. Самостійної роботи студента – 4 год.	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Вид контролю: поточний, підсумковий	
		Форма контролю: екзаменаційний перегляд	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни¹

Дисципліна «Кольорознавство» об'єднує базові предмети в галузі мистецтва та призначена для надання системних відомостей про колір, його фізичні та психофізіологічні властивості є найважливішою складовою у системі підготовки висококваліфікованих фахівців-графічних дизайнерів. Курс «Кольорознавство в поліграфії» є дуже важливий фаховий предмет, як і живопис, рисунок чи композиція.

Графічний дизайнер повинен кваліфіковано використовувати засоби смислової та кольорової виразності відповідно до вимог поліграфії «Кольорознавство в поліграфії» є однією із найважливіших дисциплін, у підготовки фахівців напряму «Графічний дизайн», і вивчається на першому курсі, у першому семестрі, та містить 4 кредити. Загальний обсяг дисципліни – 120 годин.

Метою курсу є розкриття взаємозв'язків ідеї дизайнерського проекту з творчим задумом, відтворенням у відповідних матеріалах оригінал-макету для поліграфії, з урахуванням психофізіологічного сприйняття кольору людиною.

Завдання курсу:

- розвиток аналітичного сприйняття оточуючого світло-колірного середовища;
- зосередження уваги на характерних елементах природи і виявлення головних кольорних особливостей;
- формування чітких уявлень про фізичну природу кольору, його основні характеристики, теплі й холодні барви, контрастні та нюансові сполучення, колорит, створення загального гармонійного ладу живописного твору чи дизайн-проекту.

Викладання дисципліни здійснюється в формі аудиторних занять, з використанням демонстраційних матеріалів, практичних занять а також онлайн спілкування. Виконання композиційних вправ здійснюється на основі теоретичних знань та аналітичних завдань. При виконанні практичних завдань поглиблюється засвоєння теорії формоутворення. Самостійна робота передбачає розвиток художньо-образного мислення, роботу з асоціативними реаліями природи.

Курс «Кольорознавство в поліграфії» сприяє підвищенню рівня професійної художньої підготовки та загального культурного рівня майбутніх дизайнерів.

З курсу «**Кольорознавство в поліграфії**» студенти отримують необхідні теоретичні знання впливу кольорів та їх гармонійно підпорядкованих співвідношень на внутрішній світогляд людини, накопичують практичний досвід володіння законами кольорознавства і технічними засобами, використовують у проектній роботі власти-

¹ Для обов'язкових дисциплін у цьому пункті варто стисло зазначити місце навчальної дисципліни в освітній програмі. Зокрема, тут наводяться визначені освітньою програмою компетентності та програмні результати навчання, для формування яких використовується ця навчальна дисципліна. Для вибіркового дисциплін наводяться: коротке пояснення можливостей та переваг, які надає вивчення дисципліни, формулюються результати навчання та компетентності для конкретного модуля.

вості кольору їх тональні, фактурні, асоціативно-символічні якості для збагачення форми і створення конкретного художнього образу у роботі.

МЕТА: метою даного навчального курсу є підготовка українського дизайнера сучасного міжнародного рівня, ознайомленого з класичними закономірностями та новітніми тенденціями формування кольорового дизайнерського образу, використовуючи широкі можливості в застосуванні актуальних матеріалів та сучасних технологій. Цю мету становить також виховання у студентів естетичного смаку, прищеплення любові до національних мистецьких традицій.

Загальним комплексним завданням дисципліни є формування і поетапний еволюційний розвиток художньої культури та колірно-образного мислення студентів, прищеплення професійних навиків в роботі над створенням дизайнерських об'єктів.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Кольорознавство» є формування у студентів відповідно до освітньо-професійної програми таких компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 7. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК-1. Здатність застосовувати сучасні методики проектування одиничних, комплексних, багатофункціональних об'єктів дизайну.

СК-3. Здатність здійснювати композиційну побудову об'єктів дизайну

СК-4. Здатність застосовувати навички проектної графіки у професійній діяльності.

СК-7. Здатність використовувати сучасне програмне забезпечення для створення об'єктів дизайну.

СК-8. Здатність здійснювати колористичне вирішення майбутнього дизайн-об'єкта.

Програмні результати навчання, для формування яких використовується навчальна дисципліна:

ПРН-7. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проектних вирішень.

ПРН-8. Оцінювати об'єкт проектування, технологічні процеси в контексті проектного завдання, формувати художньо-проектну концепцію.

3. Передумови для вивчення дисципліни²

№ з/п	Навчальні дисципліни, вивчені раніше
1.	

² За винятком навчальних дисциплін 1 курсу 1 семестру.

N	

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Внаслідок вивчення модуля навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати такі **результати навчання** (6-8 результатів навчання):

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- основоположні поняття науки про колір;
- принципи і властивості кольору, що базуються на законах кольорного контрасту, колірної гармонії, сприйняття та впливу кольору на людину;
- функції кольору в дизайні, поліграфії та декоративно-прикладному мистецтві.
- знати і розрізняти об'єктивні та суб'єктивні фактори впливу кольору на внутрішній духовний світ людини;

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні вміти:

- створювати колірні композиції геометричних фігур або абстрактних плям, дотримуючись закономірностей теорії кольору і теорії композиції;
- застосовувати набуті в процесі вивчення дисципліни знання при виконанні завдань з графічного дизайну, суміжних дизайнерських дисциплін, малюнку та живопису;
- самостійно опрацьовувати літературу, аналізувати зразки дизайну і мистецтва з точки зору колірно-образного вирішення та колірної гармонії.
- розрізняти і використовувати оптичні та фізичні якості кольору на практиці при створенні дизайн-об'єкту;
- практично застосовувати закономірності колірних гармоній як гаранту гармонійної поліхромної композиції;
- свідомо відтворювати асоціативно-емоційне наповнення дизайн-образу різними засобами художньої виразності;
- самостійно розвивати засвоєні знання курсу при створенні сучасних об'єктів українського графічного дизайну для поліграфії.

5. Програма навчальної дисципліни
5.1 Тематичний план навчальної дисципліни

1 КУРС, 1 СЕМЕСТР

Назви тем	Кількість годин			
	усього	У тому числі		
		Лекц.	Практ.	С.р
Тема 1. Мета та завдання курсу «Кольорознавство».			4	2
Тема 2 Фізика кольору.			4	2
Тема 3. Методи дослідження природи кольору.			4	2
Тема 4. Колір та колірний вплив.			4	2
Тема 5. Колірне конструювання.			4	2
Тема 6. Сім типів контрастів.			4	2
Тема 7. Контраст за кольором.			4	2
Тема 8. Теорія чуттєвого проникнення кольором.			4	2
Тема 9. Контраст темного і світлого.			2	5
Тема 10. Контраст теплого та холодного.			2	5
Тема 11. Симультанний контраст.			4	5
Тема 12. Контраст за насиченістю.			4	5
Тема 13. Контраст за площею колірних плям.			4	5
Тема 14. . Форма і колір.			4	3
Тема 15. Кольорові співзвуччя.			4	4
Тема 16. Дія кольору у просторі.			4	4
Тема 17. Колір та колірний вплив на духовний світогляд людини.				2
Тема 18. Зображальні засоби та основи композиції в дизайні.				2
Тема 19. Закономірності глядацьких адаптацій та ілюзій.				2
Тема 20. Курс «Кольорознавство» як базова складова художнього дизайн-образу.				2
Усього годин	120		60	60
Вид контролю: екзаменаційний перегляд				

5.4 Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	<i>Назва теми заняття, посилання на методичне забезпечен-</i>	

	<i>ня, літературні джерела</i>	ДФН	ЗФН
1	<p>Тема 1. Мета та завдання курсу «Кольорознавство».</p> <p><i>Мета:</i> Загальне ознайомлення з курсом «Кольорознавство в поліграфії», поняттями колір та колірний пігмент.</p> <p>Практичне виконання палітри лабораторного типу основного жовтого кольору — <i>«Генеza Жовтого»</i>.</p> <p>Достовірне емпіричне вивчення усіх можливих похідних.</p>	4	
2	<p>Тема 2 Фізика кольору.</p> <p><i>Мета:</i> Ознайомлення з науковими теоріями XVII-XХ століть, що сприяли майбутньому зародженню дисципліни «Кольорознавство в поліграфії». Загальні положення про наукові відкриття І. Ньютона в 1676 г. Знайомство з об'єктивними: оптичними та фізичними якостями кольору.</p> <p>Практичне виконання палітри лабораторного типу основного червоного кольору — <i>«Генеza Червоного»</i>.</p>	4	
3	<p>Тема 3. Методи дослідження природи кольору.</p> <p><i>Мета:</i> Знайомство з дисциплінами, що займаються науковим дослідженням проблем кольору.</p> <p>Практичне виконання палітри лабораторного типу основного синього кольору — <i>«Генеza Синього»</i>.</p> <p>Достовірне емпіричне вивчення усіх можливих похідних.</p>	4	
4	<p>Тема 4. Колір та колірний вплив.</p> <p><i>Мета:</i> Ознайомлення з чинниками об'єктивних та суб'єктивних колірних переваг у житті людини.</p> <p>Практичне виконання завдання типу <i>«Поліхромія»</i> поєднує водночас чотири вимоги, що створюють передумови виникнення хроматичного колориту:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зміна кольорів за насиченістю. 2. Кольорова індукція і контрасти. 3. Кольорова гармонія. 4. Символічна іманентність кольору, як складова емоційного наповнення кольору. 5. Хроматичний колорит: <p>Практичне виконання завдання <i>«Поліхромія Жовтого»</i>.</p>	4	
5	<p>Тема 5. Колірне конструювання.</p> <p><i>Мета:</i> Знайомство поняттям Кольорове коло.</p> <p>Практичне виконання завдання до теми хроматичний колорит <i>«Поліхромія «Червоного»</i>.</p>	4	

6	Тема 6. Сім типів контрастів. <i>Мета:</i> Загальне ознайомлення з поняттям колірний контраст. Практичне виконання завдання до теми хроматичний колорит «Поліхромія Синього» .	4	
7	Тема 7. Контраст за кольором. <i>Мета:</i> Ознайомлення із загальними принципами використання контрасту за кольором у сучасному дизайні. Практичне виконання завдання до теми ахроматичний колорит «Монохромії Білого» .	4	
8	Тема 8. Теорія чуттєвого проникнення кольором. <i>Мета:</i> Ознайомлення з основними ідеями дисертації В. Воррінгера «Абстракція і вчування» (1908) та з матеріалами оригінального рукопису. Практичне виконання завдання до теми ахроматичний колорит «Монохромії Чорного» .	4	
9	Тема 9. Контраст темного і світлого. <i>Мета:</i> Ознайомлення із специфікою застосування контрасту темного і світлого в об'єктах сучасного дизайну. Практичне засвоєння теорії чуттєвого проникнення кольором В. Воррінгера. Виконати формальну композицію певного психологічного стану тільки за допомогою колірних сполучень, що створюють асоціативне «враження»: «Щастя – експресія» .	2	
10	Тема 10. Контраст теплого та холодного. <i>Мета:</i> Ознайомлення із поняттям колірних температурних режимів та з правилами їхнього оптимального застосування в різних кліматичних умовах. Практичне засвоєння теорії чуттєвого проникнення кольором В. Воррінгера. Виконати формальну композицію певного психологічного стану тільки за допомогою колірних сполучень, що створюють асоціативне «враження»: «Горе – експресія» .	2	
11	Тема 11. Симультанний контраст. <i>Мета:</i> Ознайомлення із теорією симультанних взаємодій М. Шевреля та з матеріалами оригінального рукопису. Практичне засвоєння теорії чуттєвого проникнення кольором В. Воррінгера. Виконати формальну композицію певного психологічного стану тільки за допомогою колірних сполучень, що створюють асоціативне «враження»: «Спокій – рівновага» .	4	
12	Тема 12. Контраст за насиченістю. <i>Мета:</i> Ознайо-	4	

	<p>млення із критеріями насиченості та чистоти кольору.</p> <p>Виконати формальну композицію майбутнього дизайн-образу:</p>		
13	<p>Тема 13. Контраст за площею колірних плям.</p> <p><i>Мета:</i> Практичне ознайомлення з числовими пропорціями гармонійного поєднання доповнюючих кольорів за системою Й. В. фон Гете.</p> <p>Жовтий : Фіолетовий = $1/4 : 3/4$</p> <p>Помаранчевий : Синій = $1/3 : 2/3$</p> <p>Червоний : Зелений = $1/2 : 1/2$</p> <p>Виконати формальну композицію майбутнього дизайн-образу.</p>	4	
14	<p>Тема 14. . Форма і колір.</p> <p><i>Мета:</i> Теоретичне знайомство з символічними співвідношеннями поняття форми та кольору, що їй відповідає за класифікацією Й. Іттена: «Червоний – квадрат», «Жовтий – трикутник», «Синій – коло», «Помаранчевий – трапеція», «Зелений – дугоподібний трикутник», «Фіолетовий – еліпс».</p> <p>Візуальне ознайомлення з об'єктами основоположників сучасного дизайну, в працях яких використовувалися означенні принципи формотворення, а саме з творами Н. Альтмана, Н. Габо, Б. Іогансона, К. Малевича, К. Медунецького, О. Родченка, В. Татліна.</p> <p>Виконати формальну композицію майбутнього дизайн-образу.</p>	4	
15	<p>Тема 15. Кольорові співзвуччя.</p> <p><i>Мета:</i> Знайомство із різновидами колірної співзвуччя: двох, трьох, чотирьох, шести кольорів.</p> <p>Усвідомлення законів формотворення хроматичних гармоній, як гаранту злагодженої композиції:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Співзвуччя двох кольорів. 2. Співзвуччя трьох кольорів. 3. Співзвуччя чотирьох кольорів. 4. Співзвуччя шести кольорів – поліхромія. <p>Виконати формальну композицію майбутнього дизайн-образу.</p>	4	
16	<p>Тема 16. Дія кольору у просторі.</p> <p><i>Мета:</i> Теоретичне знайомство з можливостями колірної впливу на відстані.</p> <p>Виконати формальну композицію майбутнього дизайн-образу.</p>	4	

Усього годин за <u>1</u> семестр	60	
----------------------------------	----	--

5.5 Самостійна робота³

№ з/п	Назва теми	Кількість годин		Вид контролю
		ДФН	ЗФН	
1	Тема 1. Мета та завдання курсу «Кольорознавство». Самостійне ознайомлення із джерелами поданими у рекомендованому списку літератури з дисципліни «Кольорознавство. Завершення виконання палітри лабораторного типу основного жовтого кольору — <i>«Гене́за Жовтого»</i> .	2		
2	Тема 2 Фізика кольору. Завершення виконання палітри лабораторного типу основного червоного кольору — <i>«Гене́за Червоного»</i> .	2		
3	Тема 3. Методи дослідження природи кольору. Завершення виконання палітри лабораторного типу основного синього кольору — <i>«Гене́за Синього»</i> . Самостійне тест-завдання Самостійно віднайти на власній палітрі «Жовтого» відтінки тих кольорів, які асоціативно можна було б співвіднести із різними віковими категоріями: «дитинство», «зрілість», «старість».	2		
4	Тема 4. Колір та колірний вплив. Завершення виконання завдання <i>«Поліхромія Жовтого»</i> .	2		
5	Тема 5. Колірне конструювання. Завершення виконання завдання до теми хроматичний колорит <i>«Поліхромія «Червоного»</i> .	2		

³ Самостійна робота включає години: підготовки до аудиторних занять (лекцій, практичних); опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях; розрахункових (розрахунково-графічних) робіт; індивідуального науково-дослідного завдання; підготовки до контрольних заходів, їх складання студентами заочної форми навчання.

6	<p>Тема 6. Сім типів контрастів. Завершення виконання завдання до теми хроматичний колорит «Поліхромія Синього».</p> <p>Самостійне тест-завдання</p> <p>Самостійно віднайти на власній палітрі «Червоного», «Синього» та «Жовтого» відтінки кольорів, які асоціативно можна було б співвіднести із різними емоційними станами людини: «радість», «смуток», «сором'язливість», «наївність», «нахабність», «гордовитість», «агресивність», «лагідність» і т. д.</p>	2		
7	<p>Тема 7. Контраст за кольором. Завершення виконання завдання до теми ахроматичний колорит «Монохромії Білого».</p> <p>Самостійне тест-завдання</p> <p>Самостійно віднайти на власних творах типу «Палітра» та «Поліхромія» відтінки «заспокійливих» колірних означень, котрі асоціативно створювали б передумови для відпочинку протягом довгого часу (побутові приміщення).</p>	2		
8	<p>Тема 8. Теорія чуттєвого проникнення кольором. Самостійне ознайомлення з основними ідеями дисертації В. Воррінгера «Абстракція і вчування» (1908) та з матеріалами оригінального рукопису. Завершення виконання завдання до теми ахроматичний колорит «Монохромії Чорного».</p> <p>Самостійне тест-завдання</p> <p>Самостійно віднайти на власних творах типу «Генеза» та «Поліхромія» відтінки, котрі створювали б емоційні передумови для інтелектуальної праці протягом довгого часу (бібліотеки, учбові заклади, аудиторії для проведення лекцій, тестувань).</p>	2		

9	<p>Тема 9. Контраст темного і світлого. Завершення формальної композицію певного психологічного стану тільки за допомогою колірних сполучень, що створюють асоціативне «враження»: <i>«Щастя – експресія»</i>.</p> <p>Самостійне тест-завдання</p> <p>Самостійно віднайти на власних творах типу <i>«Гене́за Червоного»</i> та <i>«Поліхро́мія Червоного»</i> хроматичні відтінки червоного, котрі відрізняються за світло-тональними параметрами темного і світлого. Зробити письмовий аналіз загальних характеристик за ознаками яскравості-тьмяності, насиченості-бляклості. Навести власний приклад використання контрасту темного і світлого в умовах сучасного графічного дизайну. [1], [12]</p>	5		
10	<p>Тема 10. Контраст теплого та холодного.</p> <p>Завершити формальну композицію певного психологічного стану тільки за допомогою колірних сполучень, що створюють асоціативне «враження»: <i>«Горе – експресія»</i>.</p> <p>Самостійне тест-завдання</p> <p>Самостійно віднайти на власних творах типу <i>«Гене́за Синього»</i> пігменти синього, котрі відрізняються між собою за параметрами теплого та холодного синього кольору. Віднайти на роботах типу <i>«Гене́за Жовтого»</i> пігменти жовтого, котрі відрізняються за параметрами теплого та холодного жовтого кольору. Віднайти на роботах типу <i>«Гене́за Червоного»</i> пігменти червоного, котрі відрізняються за параметрами теплого та холодного червоного кольору. Зробити письмовий аналіз - класифікацію усіх можливих теплих відтінків трьох основних кольорів:</p>	5		

	синього, жовтого, червоного та усіх можливих холодних відтінків. [1], [13]			
11	<p>Тема 11. Симультанний контраст. Самостійно завершити формальну композицію певного психологічного стану тільки за допомогою колірних сполучень, що створюють асоціативне «враження»: <i>«Спокій – рівновага»</i>.</p> <p>Самостійне тест-завдання Самостійно віднайти на власних композиціях типу <i>«Щастя – експресія»</i> використання симультанного контрасту. Зробити письмовий аналіз власної живописної композиції з акцентом на проблемі оптичної взаємодії двох взаємодоповнюючих кольорів. Яка саме пара доповнюючих кольорів стала художньою домінантою вашого індивідуального колориту. Яким чином ваш творчий вибір допоміг вирішити проблему асоціативно-символічного уподібнення. [1], [12], [13]</p>	5		
12	<p>Тема 12. Контраст за насиченістю. Завершити формальну композицію майбутнього дизайн-образу.</p> <p>Самостійне тест-завдання Самостійно віднайти на власних композиціях типу <i>«Горе – експресія»</i> використання контрасту за насиченістю. Дати письмову відповідь, яким чином ви особисто використали контраст за насиченістю, щоб зміцнити враження драматизму. Як ви вважаєте, чи сприяло вживання згаданого контрасту для збільшення загального враження експресії. [1], [12]</p>	5		
13	<p>Тема 13. Контраст за площею колірних плям.</p> <p>Завершити формальну композицію майбутнього дизайн-образу.</p>	5		

	<p>Самостійне тест-завдання</p> <p>Самостійно віднайти на власних композиціях типу «<i>Спокій – рівновага</i>» використання контрасту за площею колірних плям. Дати письмову відповідь, в яких саме числових пропорціях треба використовувати три пари взаємодоповнюючих кольорів, а саме, скільки треба взяти жовтого до фіолетового, помаранчевого до синього, червоного до зеленого. [1], [12], [13]</p>			
14	<p>Тема 14. Форма і колір.</p> <p>Завершити формальну композицію майбутнього дизайн-образу.</p> <p>Самостійне завдання</p> <p>Віднайти в бібліотеці ілюстративний матеріал про об'єкти сучасного дизайну, в образи яких втілено ідею символічної відповідності трьох основних кольорів трьом основним формам</p>	3		
15	<p>Тема 15. Кольорові співзвуччя.</p> <p>Завершити формальну композицію майбутнього дизайн-образу.</p> <p>Самостійне тест-завдання</p> <p>Самостійно віднайти на власних творах типу «<i>Поліхромія</i>» хроматичні співзвуччя двох, трьох, чотирьох кольорів. Проаналізувати письмово, які саме відтінки кольорів ви обрали для створення враження загальної хроматичної гармонії композиції. [1], [12], [13].</p>	4		
16	<p>Тема 16. Дія кольору у просторі.</p> <p>Завершити формальну композицію майбутнього дизайн-образу.</p> <p>Самостійне завдання</p> <p>Дати письмову відповідь на підставі яких фізичних властивостей колір розташовується на віддалених чи близьких дистанціях. [1]</p>	4		
17	<p>Тема 17. Колір та колірний вплив на духовний світогляд людини.</p>	2		

	<p><i>Мета:</i> Ознайомлення із проблемою експресивного впливу та імпресивного відчуття.</p> <p>Самостійне тест-завдання Самостійно віднайти на власних творах типу «<i>Поліхромія</i>» хроматичні співзвуччя шести кольорів. [1], [7].</p>			
18	<p>Тема 18. Зображальні засоби та основи композиції в дизайні.</p> <p><i>Мета:</i> Проблема застосування актуальних сучасних матеріалів: скло, метал, пластик.</p> <p>Самостійне тест-завдання Самостійно віднайти ілюстративний матеріал про об'єкти сучасного українського дизайну</p>	2		
19	<p>Тема 19. Закономірності глядацьких адаптацій та ілюзій.</p> <p><i>Мета:</i> Ознайомлення з сучасними технологіями в дизайні</p> <p>Самостійне тест-завдання Віднайти на власних «<i>Палітрах</i>» та «<i>Поліхроміях</i>» комплекс яскравих відтінків «активного» емоційного наповнення</p>	2		
20	<p>Тема 20. Курс «Кольорознавство» як базова складова художнього дизайн-образу.</p> <p><i>Мета:</i> Узагальнення та підсумок основних положень дисципліни.</p> <p>Самостійне тест-завдання Самостійно віднайти на власних творах типу «<i>Палітра</i>» та «<i>Поліхромія</i>» комплекс відтінків, що могли б асоціативно співвідноситись з різним стилем соціального життя: спортивний стиль, інтелектуальний, мандрівничий, офіційний, богемний, дипломатичний та інше. [1]</p>	2		
Усього годин за 1 семестр		60		

6 Засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування⁴

Методологічною основою програми є аудиторний та практичний курс, який залучає усі сторони творчості: зображальну, композиційну та образно-виражальну, що дозволяє студентам отримати логічну послідовність організації творчого процесу дизайнерської діяльності.

Дисципліна «Кольорознавство в поліграфії» передбачає проведення тестових завдань та практичних робіт, які мають розкрити творчий потенціал студентів, надати можливість відчувати матеріал на практиці, збагнути співзвучність і гармонійність засобів художньої виразності та їх емоційне наповнення. Теорія викладається на аудиторних заняттях та бесідах на початку кожної нової теми. Студенти ознайомлюються із історією виникнення дисципліни «Кольорознавство в поліграфії», з основоположними науковими теоретичними працями про колір, з сучасними методами дослідження кольору, закономірностями глядацького сприйняття кольору, з специфікою фахового формотворення в галузі дизайну.

Під час викладання курсу використовуються наступні засоби діагностики результатів навчання, зокрема, методи їх демонстрування:

демонстрація творчих робіт, тестові завдання, аналітичні звіти, реферати, екзаменаційний перегляд.

7 Форми поточного та підсумкового контролю

Форми контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Усна доповідь, доповнення (робота в аудиторії)	5 x 2 бали = 10 балів	
Перевірка виконання практичних завдань	16 x 3 бали = 48 балів	
Презентація та захист самостійних (дослідницько-аналітичних) робіт	6 x 2 бали = 12 балів	
Підготовка та оформлення робіт до екзаменаційного перегляду	30 балів	
Всього	100	

8 Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни;

⁴ Містить методи контролю результатів навчання студентів у процесі поточного та семестрового контролів.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Завдання для самостійної роботи

1. Якісне доопрацювання робіт започаткованих на аудиторних заняттях. Щотижня.
2. Самостійна праця над теоретичним матеріалом з наданих літературних джерел.
3. Створення власної бази даних (при наявності технічного забезпечення) у вигляді робочого портфоліо, або в електронному вигляді з Інтернет адресами та візуальним рядом дизайнерських студій.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Концепція власного кольору предмету через призму наукових досягнень в галузі фізики.
2. Самостійні коментарі з позиції сучасності до праці Й. В. фон Гете «Про кольори» (1810).
3. Як використовувались знання «Про закон симультанного контрасту кольорів та про вибір забарвлених предметів» (1839) М. Шевреля в практиці імпресіоністів.
4. Який колористичний метод відтворення образотворчого мистецтва кінця ХІХ століття будувався на символічних властивостях кольору.
5. Специфіка використання кольору в різновидах дизайну.
6. Які властивості кольору: типи контрастів та символічні тлумачення використовувались у творчості Г. Собачко, М. Приймаченко, К. Білокур. (На прикладі аналізу конкретного твору однієї із художниць).
7. Контраст за кольором в практиці сучасного українського вітражу.
8. Використання кольору в сучасній рекламі України: традиції та новації.
9. Використання симультанного контрасту в середовищі сучасного українського мегаполісу. (На прикладі конкретного дизайн-об'єкту).
10. Досягнення та (або) недоліки сучасної української поліграфічної продукції. (На прикладі аналізу конкретного поліграфічного оформлення вітчизняного видання, або ужиткової упаковки).

Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Контроль знань студентів здійснюється за рахунок щотижневого контролю за якістю виконання практичних завдань та за графіком, визначеним кафедрою, на

практичних заняттях і консультаціях шляхом перевірки завдань а також під час тестування. Семестровий контроль відбувається у формі екзаменаційного перегляду

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90 -100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти володіє системними професійними знаннями в повному обсязі. Вміє створювати проектні завдання на основі фундаментальних знань, технічних навиків з попередньо створеного матеріалу, а також власного індивідуального світосприйняття і самовираження. Самостійно в повному обсязі виконує навчально-практичне або контрольне завдання. Результат виконаної роботи повністю відповідає діючим якісним показникам або може бути кращий від них	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82-89	B	Дуже добре	Здобувач вищої освіти володіє професійними знаннями в повному обсязі та самостійно, правильно, впевнено виконує всі прийоми, техніки, необхідні для виконання даної роботи в межах навчальної програми. Самостійно в повному обсязі виконує навчально-практичне або контрольне завдання, відповідно до вимог, які передбачено навчальною програмою. Вміє самостійно розробляти окремі її види та обирати оптимальний варіант виконання завдання. У процесі роботи припускається незначних неточностей, які самостійно виявляє і виправляє. Результат виконаної роботи повністю відповідає діючим якісним показникам.	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	зараховано
74 -81	C	добре	Здобувач вищої освіти володіє професійними знаннями в повному обсязі та самостійно, правильно, виконує всі прийоми, технічні операції, необхідні для виконання даної роботи в межах навчальної програми. Самостійно в повному обсязі виконує завдання відповідно до вимог, які передбачено навчальною програмою. Вміє розробляти окремі її види. В процесі роботи може припускатись окремих неточностей, які самостійно виправляє. Результат		добре	зараховано

			виконаної роботи в цілому відповідає діючим якісним показникам			
64-73	D	задовільно	Здобувач вищої освіти володіє основними професійними знаннями та правильно виконує переважну більшість прийомів і технічних операцій, необхідних для даної роботи. Самостійно і в цілому правильно планує та виконує навчально-практичне або контрольне завдання за типовим алгоритмом (послідовність дій). При виконанні роботи припускається несуттєвих помилок, які виправляє. Результат роботи відповідає якісним показникам.	Середній (репродуктивний)	задовільно	зараховано
60-63	E	задовільно	Здобувач вищої освіти з розумінням відтворює основні професійні знання та правильно виконує основні прийоми і технічні операції, необхідні для даної роботи. Виконує навчально-практичне завдання. Достатньо усвідомлено користується навчальною документацією. Потребує консультації викладача. При виконанні роботи припускається несуттєвих помилок і неточностей, які частково може виправити. Результат роботи в цілому відповідає якісним показникам.			
35 -59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Здобувач вищої освіти без достатнього розуміння відтворює компоненти професійних знань та недостатньо усвідомлено виконує основні прийоми і технічні операції. З частковою допомогою викладача виконує навчально-практичне або контрольне завдання. При виконанні роботи припускається помилок, які самостійно виправити не може. Результат виконаної роботи не відповідає якісним показникам.	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	незараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач вищої освіти з допомогою викладача відтворює на рівні розпізнання окремі компоненти професійних знань та виконує окремі елементи навчально-практичного або контрольного завдання. При виконанні роботи припускається суттєвих помилок. Результат виконаної роботи не відповідає якісним показникам	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	незараховано

Орієнтовний перелік питань до семестрового контролю

1. На базі яких наукових відкриттів XVII-XX століть відбулося становлення дисципліни «Кольорознавство в поліграфії».
2. Що таке дисперсія світла.

3. Які основні хроматичні кольори та ахроматичні тони ви знаєте.
4. Які кольори називаються взаємодоповнюючими.
5. Які теоретичні праці ХІХ століття присвячені дослідженню кольору ви можете назвати.
6. Хто і за яких обставин відкрив симультанний вплив кольорів.
7. Які п'ять наук займаються вивченням проблем кольору, що саме вивчає кожна з них.
8. Що таке феномен хроматичного бачення.
9. Що таке імпресивний та експресивний вплив кольору і яка наука вивчає ці явища.
10. Як ви розумієте проблему етнічного сприйняття кольору в різних культурних традиціях.
11. Наведіть приклади полярно протилежного символічного витлумачення того самого кольору в країнах Європи та Сходу.
12. Назвіть всі відомі вам пігменти жовтого кольору.
13. Яким чином відкриття І. Ньютона вплинуло на розвиток олійного живопису ХІХ століття.
14. Які взаємодоповнюючі пари кольорів ви знаєте.
15. За якими основними параметрами вивчає колір фізика.
16. Сутність явища тонального контрасту.
17. Назвіть всі відомі вам пігменти червоного кольору.
18. Що ви знаєте про контраст додаткових кольорів.
19. Контраст за площею колірних плям. Назвіть гармонійне співвідношення взаємодоповнюючих кольорів за системою цифрових пропорцій Й. В. фон Гете. Від яких фізичних властивостей кольору відштовхувався Й. В. фон Гете при створенні числових відповідників кольорів.
20. Що ви знаєте про взаємозв'язок кольору і форми. Доведіть символіко-асоціативну залежність трьох основних форм від трьох основних кольорів у практиці європейської традиції.
21. Яка наука вивчає проблеми стійкості кольорових матеріалів та пігментів.
22. Колір та оптичні ілюзії в умовах сучасного дизайну.
23. Теоретичні дослідження кольору художниками та вченими ХVІІ-ХІХ століть.
24. Колірний спектр, як фізичне явище.
25. Назвіть всі відомі вам пігменти синього кольору.
26. Проаналізуйте сутність оптичного сприйняття кольору.
27. Який тип контрасту переважає в практиці декоративно-ужиткового мистецтва.
28. Визначення кольору сучасною наукою.
29. Які три аспекти колірного впливу вивчає психологія.
30. Як ви можете пояснити явище симультанного впливу кольорів. Наведіть власні приклади з урахуванням симультанного контрасту в умовах вашої фахової специфіки.
31. Яка наука вивчає вплив світла на зоровий апарат людини.
32. Кольорове коло Й. В. фон Гете.

33. Контраст теплих та холодних кольорів. Назвіть теплі та холодні означення в межах основних кольорів: жовтого, червоного, синього.
34. Що таке інтелектуально-символічний (конструктивний) вплив кольору і яка наука займається вивченням цього питання.
35. Який зв'язок існує між практичним колірним вирішенням інтер'єрів та географічним кліматом.
36. Що ви знаєте про контраст за насиченістю.
37. Кольорове коло Ф. О. Рунге.
38. Що таке колірне конструювання. Назвіть основні та другорядні кольори.
39. Як ви уявляєте поняття колірної співзвучності. Проаналізуйте співзвуччя двох, трьох та чотирьох кольорів.
40. Основні поняття про композицію кольору: горизонталь, вертикаль, діагональ.
41. Відчуття кольору, сприйняття та уявлення.
42. Об'єктивні та суб'єктивні характеристики кольору.
43. Сім типів контрастів.
44. Психологія сприйняття кольору.
45. Тенденція етноцентризму в практиці сучасної архітектури та дизайну.
46. Різновиди поєднання кольорів: оптичне, механічне.
47. Емоційне сприйняття кольору. Теорія чуттєвого проникнення кольором В.Воррінгера.
48. Символіка кольору в європейській інтерпретації.
49. Колір та колірний вплив.
50. Яким чином можливо підсилити контраст теплого та холодного.

8.1 Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад екзамену, екзаменаційного перегляду

Розподіл балів за 100-бальною шкалою	
Поточний контроль (ПК)	
Форми поточного та екзаменаційного контролю змістових модулів/дисципліни	Максимальні бали за виконані завдання
Тема 1. Мета та завдання курсу «Кольорознавство».	3
Тема 2 Фізика кольору.	3
Тема 3. Методи дослідження природи кольору.	3
Тема 4. Колір та колірний вплив.	3
Тема 5. Колірне конструювання.	3
Тема 6. Сім типів контрастів.	3
Тема 7. Контраст за кольором.	3
Тема 8. Теорія чуттєвого проникнення кольором.	3
Тема 9. Контраст темного і світлого.	5
Тема 10. Контраст теплого та холодного.	5
Тема 11. Симультанний контраст.	5
Тема 12. Контраст за насиченістю.	5

Тема 13. Контраст за площею колірних плям.	5
Тема 14. . Форма і колір.	3
Тема 15. Кольорові співзвуччя.	5
Тема 16. Дія кольору у просторі.	5
Тема 17. Колір та колірний вплив на духовний світогляд людини.	2
Тема 18. Зображальні засоби та основи композиції в дизайні.	2
Тема 19. Закономірності глядацьких адаптацій та ілюзій.	2
Тема 20. Курс «Кольорознавство» як базова складова художнього дизайн-образу.	2
Всього	70
Екзаменаційний контроль	
Презентація творчих робіт	30
Всього	30
Разом за семестр вивчення дисципліну	100

8.2 Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9 Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

- До виконання аудиторних бліц-завдань та самостійної роботи, потрібні наступні інструменти:
макетний килимок, ніж для паперу, ножиці, лінійка, гумовий клей, клеючий олівець, набір кольорового паперу, фарби: акварель, гуаш або темпера.
Потрібно мати: графічний планшет, ноутбук з встановленими графічними програмами, таким як: Adobe Photoshop, Corel Painter, Adobe Illustrator.

10 Рекомендовані джерела інформації

10.1 Основна література⁵

1. Йоганнес Іттен. Мистецтво кольору: Суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях до мистецтва. ArtHuss. 2022. Україна. 96 стор.
2. Йоганнес Іттен. Наука дизайну та форми. ArtHuss. 2021. Україна. 136 стор.
3. Англійсько-український словник термінів мистецтва / [уклад.: М. В. Якуб'як, М. І. Бурак, С. І. Кищак, С. М. Кудиба, М. Б. Проскурняк, Н. В. Солук]. – Львів : НДС ЛНАМ, 2011. – 308 с.
4. Арнхейм Р. Мистецтво та візуальне сприйняття. – Прогрес, 1974. – 180 с.
5. Колір у предметному середовищі: навч. посіб. / за ред. С. П. Мигалія. – К.: КДІДПМД ім. М.Бойчука, 2002. – 104 с.
6. Лоханько Ф. П. Художні матеріали. Техніка живопису / Ф. П. Лоханько. – К.: Держ. видавництво образотворчого мистецтва і музичної літератури УРСР, 1960. – 143 с.
7. Михайленко В.Є., Яковлєв М.І. Основи композиції (геометричні аспекти художнього формотворення): навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів / В.Є. Михайленко, М.І. Яковлєв. – К.: Каравела, 2004. – 302с.
8. Овсійчук В. А. Українське малярство Х-ХVIII століть: Проблеми кольору. / В. А. Овсійчук. – Львів: Інститут народознавства НАН України, 1996. – 479 с.
9. Омельченко П. Наука про малярські фарби, матеріали та техніки / П. Омельченко. – Львів, 1996. – 180 с.
10. Павельчук І. А. Метологічна основа курсу практичних завдань з «Кольорознавства» для студентів 1 курсу напряму б. 02 02 07 «Дизайн» / І. А. Павельчук // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв [Текст]: зб. наук. пр. «IV Міжнародний форум: Дизайн-освіта 2011» / за ред. Даниленка В. Я. – Х.: ХДАДМ, 2011. – С. 39-42.
11. Павельчук І. А. Поєднання традицій та новацій у навчальних програмах «Кольорознавства» в сучасній освіті України (на прикладі авторської програми І. А. Павельчук) / І. А. Павельчук // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні проблеми мистецтвознавчої експертної оцінки культурних цінностей та предметів колекціонування». Київ, 26–27 листопада 2009 р. – К. : ДАКККіМ, 2009. – С. 169–171.
12. Павельчук І. А. Теоретичні аспекти дисципліни «Кольорознавство» для студентів I курсу напряму 6.020207 «Дизайн» / І. А. Павельчук // «Мистецька освіта в європейському соціокультурному просторі XXI століття»: Зб. матеріалів Всеукраїнської наук.-прак. конф., Мукачеве, 22 – 23 березня 2012 р. – Мукачеве: МДУ, 2012. – С.61-64.
13. Печенюк Т. Кольорознавство / Т. Печенюк. – К: «Грані-Т», 2009. –198 с.
14. Печенюк Т. Художня культура. Живопис. Основи кольорознавства / Т. Печенюк. – Львів: «Артклас», 2009, – 88 с.

⁵ Зазначається до десяти джерел, які є найбільш важливими для/при опануванні даної теми.

15. Печенюк Т. Теоретичні аспекти феномену кольору у мистецтві // Ідеї, смисли, інтерпретації образотворчого мистецтва: українська теоретична думка ХХ століття. Антологія / Упорядник Р. Яців. – Частина 2. – Львів: ЛНАМ; Інститут народознавства НАН України, 2012. – С.432-442
16. Прищенко С. В. Кольорознавство: навч. посібник / за ред. проф. Є. А. Антоновича. – К.: Альтерпрес, 2010. – 354 с.
17. Словник педагогіки художньої культури та менеджменту мистецтва: терміни, поняття, дефініції / Р. Т. Шмагало, І. Л. Гнатишин – Л: ЛНАМ, 2012 – 160 с.
18. Ямовий П. К. Навчальне малювання / П.К. Ямовий. Львів: «Обрій», 1998 –156 с.

10.2 Допоміжна література

19. Albers, J. Interaction of Color: Revised and expanded edition. — New Haven & London: Yale University Press, 2006. – 146 p.: ill.
20. Chevreul M. E. De la loi du contraste simultané des couleurs, et de l'assortiment des objets colorés, considéré d'après cette loi [Text] / M. E. Chevreul. – Paris: Pitois-Levrault, 1839. . – XV, – 735 p.
21. Gage, John. Kolor i znaczenie: sztuka, nauka i symbolika. — Kraków: Copyright for Polish translation by Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych UNIVERSITAS, 2010. – 320 s.: 137 il.
22. Hornung, David. Kolor: kurs dla artystów i projektantów. — Kraków: Copyright for Polish translation Towarzystwo Autorów I Wydawców Prac Naukowych UNIVERSITAS, 2009. – 168 s.: il.
23. O s t w a l d W., Colour Science. Pt I, Colour Theory and Colour Standardisation, 1931, pp. 141. Pt. II, Applied Colour Science, Winsor and Newton, Lnd., 1933, pp. 173.
24. Worringer, W. Abstraktion und Einfühlung. — München, 1908. — 34 S.